

na pořad práva; stane-li se tak, neplatí v takovém případě lhůta vytčená v § 231 ex. ř. k podání žaloby k provedení odporu, který se týká jenom pořadí nebo rozsahu nároků vymáhajících věřitelů. Také při složení podle § 307 ex. ř. jde o reální ofertu poddlužníkovou a musí proto býti přihlédnuto k jeho prohlášení co do osob, jež si na složené peníze činí nárok a jejichž vzájemné spory a nároky musí býti odstraněny, než se může depositum soudem uvolniti pro toho nebo onoho z účastníků, tedy také po případě pro toho kterého vymáhajícího věřitele. Rozvrhovému usnesení nelze přičítati v takovém případě více účinku nežli právě jenom určení pořadí a rozsahu nároků vymáhajících věřitelů s účinkem pro tyto věřitele, podle něhož by bylo ovšem také při realizaci deposita postupováno, až by se po odstranění všech překážek mělo pro vymáhající věřitele uvolniti podle toho, co bylo nahoře řečeno. V souzeném případě musí soud především zkoumati, zda jsou zde ještě vymáhající věřitelé, kteří vedli exekuci na pohledávku k soudu složenou, a nejenom, kdyby zde takoví věřitelé byli, šlo by o rozvrh podle § 307 ex. ř.; ani v tomto exekučním, ani v nesporném řízení nemohl by však soud rozhodnouti o odporujících si nárocích třetích osob, protože jinak by řízení i rozhodnutí byly zmatečné.

Čís. 16074.

I. Rozhodl-li pozůstalostní soud k návrhu oprávněných účastníků pravoplatně, že se posloupnost podle zák. č. 68/1908 z. z. čes. nevztahuje na určité pozemky, byla tím otázka, že tyto pozemky nejsou součástí rolnického statku, rozřešena s konečnou platností a dovolací soud nemůže otázku tu znova přezkoumávati.

II. Není zmatečností, pověřil-li pozůstalostní soud notáře jako soudního komisaře projednáním pozůstalosti podle zákona č. 68/1908 z. z. čes., jsou-li všichni účastníci svéprávní.

III. Nejde o nezákonnost (§ 46, odst. 2, nesp. říz.), byla-li stanovena přejímací cena rolnického statku dohodou svéprávných účastníků; v takovém případě není potřeba schválení takto určené hodnoty pozůstalostním soudem.

(Rozh. ze dne 4. května 1937, R I 549/37.)

Pozůstalostní soud schválil v pozůstalostní věci rolníka Emila P., zemřelého dne 4. května 1936 bez zanechání posledního pořízení, usnesením ze dne 12. srpna 1936 protokol o pozůstalostním jednání ze dne 23. července 1936, sepsaný notářem Dr. Karlem H. v L. jako soudním komisařem, a odevzdal odevzdací listinou z téhož dne uvedenou pozůstalost zůstavitelově sestře Anně Z. dvěma třetinami a dalším dvěma sestrám po jedné šestině ve smyslu jejich bezvýmínečně ze zákona podaných a soudem přijatých dědických přihlášek. Podle dědické dohody, sjednané mezi jmenovanými spoludědičkami, převzala pozůstalá polorodá sestra zůstavitelova Františka Sch. podle zákona ze dne 7. srpna 1908, č. 68 z. z. čes. usedlost střední velikosti s příslušenstvím, t. j. hos-

podářství č. p. 8 v M. s pozemky, zapsanými v pozemkové knize pro katastrální území Ch. ve vložce č. 47, a pozemkovou parcelu č. kat. 758/3 les, zapsanou ve vložce č. 160 téže pozemkové knihy s dluhy a břemeny, až na pohledávku Berty H. 26.500 Kč s tím závazkem do vlastnictví, že zaplatí všechny útraty projednání pozůstalosti, poplatky nemovitostní z usedlosti střední velikosti a možné nedoplatky daňové a že vyplatí 1. pozůstalé sestře Anně Z. 100.000 Kč nejdéle do 21. srpna 1936 v hotovosti až potud bez úroků a bez zajištění; 2. pozůstalé polorodé sestře Bertě H. 80.000 Kč v hotovosti, proti oběma stranám za blíže uvedených podmínek o výpovědi řečených pohledávek, jich zúrokování a zajištění na nemovitostech. Pozůstalá polorodá sestra Berta H. převzala veškeré ostatní jmění zůstavitelovo, t. j. nemovitosti zapsané v pozemkové knize pro katastrální území P. ve vložce č. 282, hotovost 4.500 Kč a prádlo a šatstvo zůstavitelovo v ceně 300 Kč, celkem v ceně 26.800 Kč do svého vlastnictví a prohlásila se tím v příčině pohledávky 26.500 Kč za úplně odškodněnou a uspokojenou. Předkupní právo podle řečeného zemského zákona a vyhrazení výhod podle uvedeného paragrafu spoludědičky Berta H. a Anna Z. nežádaly. Rekursní soud potvrdil na rekursy Františky Sch. obě napadená usnesení pozůstalostního soudu. Důvody: Rekursům nelze přiznati oprávnění. Stěžovatelka vytýká především, že projednací řízení podle zákona č. 68/1908 z. z. čes. jest vyhrazeno jen soudu, a to proto, že za řízení jest učiniti rozhodnutí, která nepatří do působnosti soudního komisaře. Než nehledě na to, že jest pro všechna důležitější usnesení notářů jako soudních komisařů v každém pozůstalostním řízení opatřiti schválení soudu, stanoví § 12 nař. min. sprav. z 28. února 1909, č. 3 m. v., že není závady, aby provedení projednání pozůstalosti, v níž jde o rolnický statek, bylo svěřeno notáři jako soudnímu komisaři, když byl soud vykonal první orientační šetření a po případě zjistil, že nemovitost patřící do pozůstalosti jest pokládati za rolnický statek (dvůr). Řečené nařízení není sice zákonem, jest však významné pro výklad zákona (rozh. č. 2611 Sb. n. s.). Jak bylo zjištěno, předložil soudní komisař spis soudu k rozhodnutí o tom, zda jest usedlost č. p. 8 v M. zapsanou ve vložkách č. 47 a 160 pozemkové knihy pro Ch. pokládati za rolnický statek a zda jest ji tedy projednati podle zákona č. 68/1908 z. z. čes. Soud poté, přibrav starostu obce Ch. Františka W. a zúčastněné dědice, konal dne 27. června 1936 šetření. Při tom prohlásil jmenovaný starosta obce, že pozemky, zůstaviteli Emilu P. rovněž patřící, zapsané ve vložce č. 282 pozemkové knihy pro P. ze statku (dvora) usedlosti č. p. 8 v M., jest těžko obdělávati a že proto byly z větší části propachtovány. Poté navrhly dědičky, mezi nimi i stěžovatelka, aby dotčené pozemky byly z dědického dělení podle zákona o rolnických statcích vyřaděny, kdežto usedlost č. p. 8 v M. že uznávají jako rolnický statek (dvůr). Potom prohlásil soud usnesení, že se na uvedenou usedlost vztahuje dědické dělení podle zákona o rolnických statcích, kdežto u pozemků v P. že tomu tak není. Dědičky a stěžovatelka prohlásily, že se zříkají doručení písemného vyhotovení řečeného usnesení a opravných prostředků proti němu. Pak opět za přibrání starosty obce Františka W. a soudních do přísahy vzatých znalců zemědělství Františka M. a Eduarda M. bylo

notářem jako soudním komisařem pokračováno v projednání pozůstalosti a byla dne 23. července 1936 při ní ve smyslu § 8, odst. 1, zák. č. 68/1908 z. z. čes. určena dohodou účastníků cena rolnického statku (dvora) na 233.000 Kč. Dědičky učinily však též dědickou dohodu, která vyhovuje předpisům zákona o dědictví podle zákona o rolnických statcích, zejména ustanovení § 3 uvedeného zákona, a tak zjednaly podklad pro odevzdání pozůstalosti v plném souladu. Stěžovatelka nemůže prostě pravoplatně učiněná prohlášení jednostranně odvolati, ježto si dodatečně věc jinak rozmyslila, nýbrž jest jako dědička, stejně jako druhé dědičky, ujednáními učiněnými před soudem a notářem jako soudním komisařem a projevy vůle platně učiněnými vázána. Stěžovatelka chce celé pozůstalostní řízení zvrátiti, odvolávajíc se na to, že prý byly porušeny nutící předpisy zákona o dělení dědictví při rolnických statcích. Pohnutka tohoto jejího postupu nemůže býti jiná, než že nechce usedlost č. p. 8 v M. převzít za cenu stanovenou dohodou. Stěžovatelka však přehlíží, že, byla-li cena rolnického statku (dvora) stanovena podle § 8, odst. 1, zák. č. 68/1908 z. z. čes. dohodou účastníků, nemá soud již práva měniti cenu, nýbrž že jest vázán tímto stanovením ceny, a že ji má, ježto jde o nutící právní předpis, vzít za poklad projednání pozůstalosti. Že k dohodě o ceně rolnického statku došlo za okolností, které by měly v zápětí její neplatnost, stěžovatelka ani netvrdila. Snahou zákona o dělení dědictví při rolnických usedlostech jest, aby byl zemědělský stav udržen ve své hospodářské síle, aby při smrti majitele usedlosti dvorec s příslušenstvím nebyl dělen, nýbrž aby byl jako celek přikázán dědičce — nápadníku — za mírnou cenu přejímající, kdežto ostatní účastníci aby byly jiným způsobem vybaveni. Zákon byl tedy vydán v zájmu zemědělského stavu a nelze ho užiti tam, kde uvedený účel nemůže býti zřejmě dosažen. K tomu náleží i to, aby dědička mohla dobře obstáti. Stěžovatelka míní, že pozůstalostní soud měl podle slušného uvážení přezkoumati přiměřenost dědičské ceny, neuvádí však, z kterých důvodů a v kterém směru se tak mělo státi, při čemž přehlíží, že soud jest vázán cenou stanovenou dohodou pro rolnický statek (dvůr).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody :

Usnesením ze dne 27. června 1936, jež nabylo ihned moci práva, ježto se zákonní dědici vzdali nejen jeho doručení, ale i opravných prostředků proti němu jim příslušících, rozhodl pozůstalostní soud, že hospodářství zůstavitelovo č. p. 8 v M., zapsané ve vložkách č. 47 a 160 pozemkové knihy katastrálního území Ch., podléhá dědičké posloupnosti podle zákona ze dne 7. srpna 1908, č. 68 z. z. čes., že se však ta posloupnost nevztahuje na pozemky v P., zapsané ve vložce č. 282 pozemkové knihy P. Tím byla otázka, zdali pozemky ležící v obci P. jsou součástí rolnického statku č. 8 v M., s konečnou platností záporně rozřešena, a nemůže proto v dovolacích rekursech, podaných sice v témže pozůstalostním řízení, ale proti jiným usnesením, býti znova

nadhozena a přezkoumána. Vždyť tu dovolací stěžovatelka přezírá, že nešlo o žádost nebo dohodu dědických účastníků, o užití či neužití zákona o dědické posloupnosti v rolnické usedlosti střední velikosti, které by ovšem byly hledíc na veřejnoprávní význam nápadnického práva pro soud nezávazné (§ 5 nař. min. sprav. ze dne 28. února 1909, č. 3 m. v.), nýbrž o pravoplatné rozhodnutí soudu o tom, na které nemovitosti bylo v souzeném případě užití uvedeného zákona.

Zmatečnost spatřuje dovolací stěžovatelka v tom, že pozůstalostní soud pověřil podle § 29 nesp. pat. notáře jako soudního komisaře projednáním této pozůstalosti, ačkoliv bylo užití zvláštního zákona, jenž, stejně jako zákon ze dne 1. dubna 1989, č. 52 ř. z., neobsahuje po té stránce ustanovení, nýbrž v § 9 (shodně s § 8 zák. č. 52/1889 ř. z.) předpisuje, že rozdělení dědictví nutno po každé vykonati soudem nebo jemu předložiti k schválení. Z řečených zákonných předpisů však nelyne, že zákon ze dne 7. srpna 1908, č. 68 z. z. čes. zakazuje příkázati projednání pozůstalosti podle dotčeného zákona notáři jako soudnímu komisaři, neboť vyhrazuje soudu samému pouze buď rozdělení dědictví, anebo alespoň jeho schválení. Jsou-li účastníci s v é p r á v n ý m i, mohou i v pozůstalostním řízení podle zákona č. 68/1908 z. z. čes. sami podle § 29 nesp. pat. sepisovati a soudu předložiti výkazy a podání o projednání pozůstalosti (rozh. č. 14523 Sb. n. s.). Nebylo proto ani překážky, aby v souzeném případě soud pověřil notáře jako soudního komisaře projednáním pozůstalosti. Tím ovšem nebylo mu propůjčeno právo rozhodovati místo soudu, jak vyplývá ostatně již i z § 183, písm. a) not. ř., ale nic podobného se v souzeném případě nestalo. Ježto pozůstalostní soud schválil projednání pozůstalosti a tím i v zápisu navržené rozdělení dědictví mezi svéprávné dědice, bylo zákonným požadavkům učiněno zadost a není výtka zmatečnosti odůvodněna.

Jako nezákonnost se vytýká, že přejímací cena rolnického statku byla dohodou účastníků stanovena částkou 233.000 Kč, čímž prý byl porušen velící předpis § 8, odst. 2, zák. č. 68/1908 z. z. čes., aby ji stanovil s o u d tak, aby přejímatel mohl obstáti. Stanovení přejímací ceny tak, aby přejímatel mohl obstáti, jest ovšem velícím předpisem, ale soud stanoví hodnotu statku jen, nedohodnou-li se účastníci, jinak bude hodnota statku stanovena dohodou účastníků (§ 8, odst. 1, uvedeného zákona). Ježto v souzené věci šlo o osoby svéprávné, nebylo potřebí k řečené dohodě schválení soudu a nenastal vůbec případ upravený v druhém odstavci § 8 zák. Napadená usnesení se proto nepřičí ani jasnému a nepochybnému znění, ani smyslu zákona, jehož na případ bylo použito.

Čís. 16075.

Kdo zavinil první příčinu, odpovídá za následky, které přivodila další událost z ní vzniklá. Opomine-li osoba odpovědná podle autom. zákona č. 162/1908 ř. z. opatřiti řádně automobil před nebezpečím stříkání vody z chladiče, odpovídá nejen za škodný účinek, který nastal z poškození horkou vodou, ale i za ten, který nastal z uleknutí osoby popálené stříkající vodou.